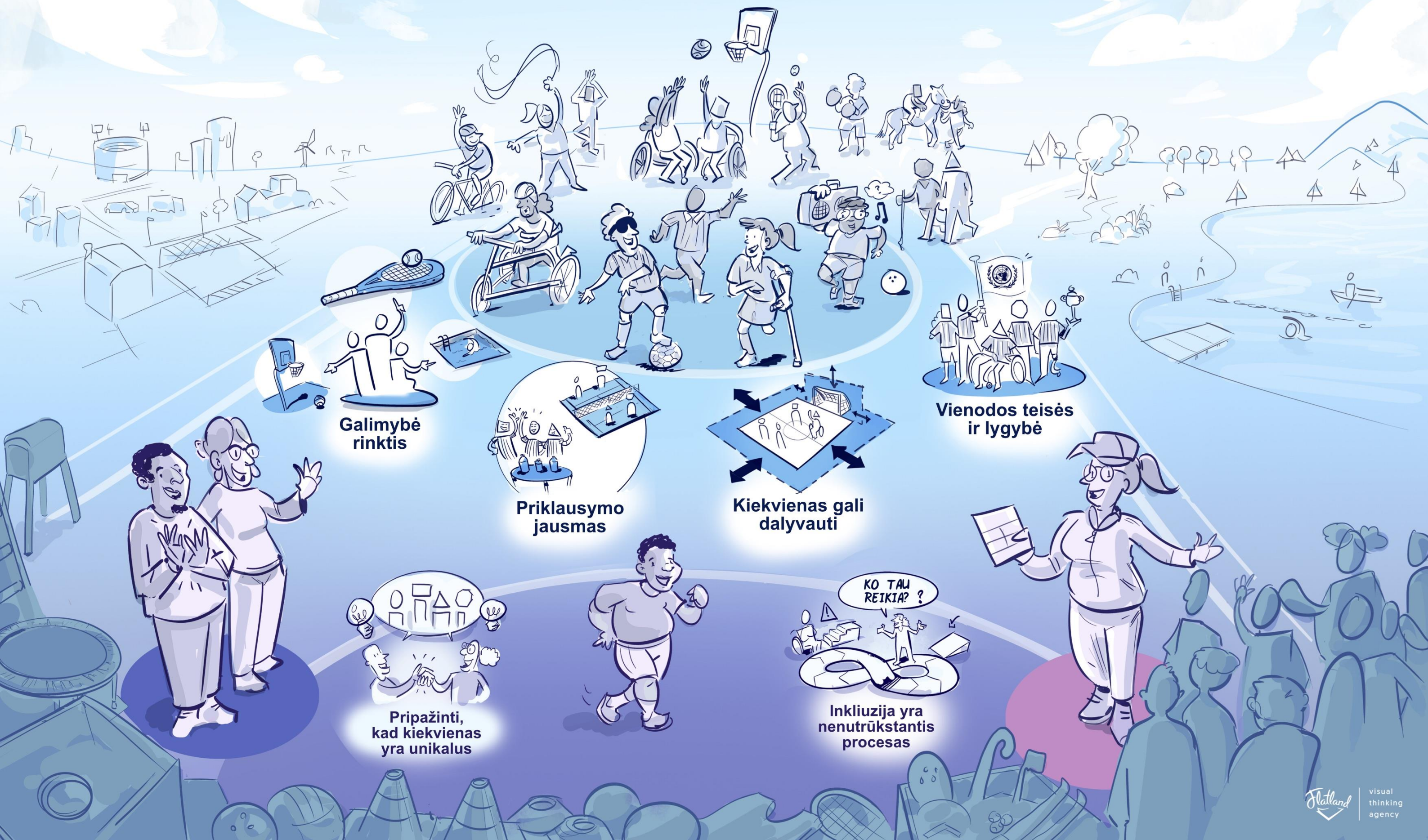

INKLIUZIJA SPORTE

Neįgalių jaunuolių, jų tėvų ir sporto specialistų
požiūriai

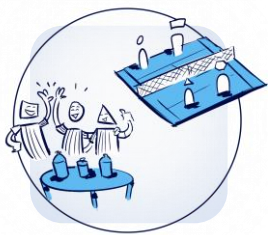
Buvo svarbu sužinoti savitą jaunuolių su negalia požiūrį apie inkliuziją sporte, patirtį ir norus. Šiuo tikslu Suomijoje, Lietuvoje, Portugalijoje ir Nyderlanduose buvo vykdytos tikslinių grupių nuotolinės apklausos, kuriose dalyvavo jaunuoliai su negalia, jų tėvai ir sporto specialistai. Šių apklausų metu buvo identifikuotos septynios su inkliuzija sporte susijusios temos, kurios atskirai paaiškinamos toliau.

Galimybė rinktis

Galimybė rinktis reiškia, kad norime turėti galimybę pasirinkti, ką ir kur sportuoti. Norime turėti pasirinkimo laisvę ir galimybę išsiaiškinti, kas mums labiausiai tinka.

Jaunuoliai su negalia, kaip ir kiti vaikai, trokšta patys pasirinkti sporto šaką ir (arba) pomėgį. Pasak vieno iš vaikų: „Aš pats galėjau pasirinkti savo hobį ir man tai labai patinka!“. Tėvai pabrėžia galimybės rinktis svarbą ir teigia, kad jų vaikas pats galėtų pasirinkti sporto šaką, atitinkančią jo gebėjimus ir troškimus. Specialistų nuomone, svarbu suteikti vaikams galimybę išbandyti įvairias sporto šakas ir patiems pasirinkti.

Priklausymo jausmas

Priklausymo jausmas reiškia, kad jaučiamės priklausantys grupei ar komandai. Sportas padeda mums bendradarbiauti ir būti kartu aikštelėje ir už jos ribų. Tokie renginiai, kaip sporto klubo piknikas ar išvyka, gali reikšti tikrai daug.

Jaunuoliai teigė, kad svarbu jaustis priimtam ir priklausyti grupei: „...man tai tiesiog svarbu, kad nesijaučiu atstumtas ar panašiai. Aš ten priklausau, jaučiu, kad priklausau, nes esu grupėje...“. Tėvai pabrėžia, kad sportas suteikia priklausymo jausmą dalyvaujant varžybose ir treniruotėse. Specialistai inkliuziją mato kaip procesą kada jaunuolis su negalia jaučiasi priimamas ir yra grupės ar komandos dalis.

Kiekvienas gali dalyvauti

Kiekvienas gali dalyvauti reiškia, kad bet kokia sportinė veikla gali būti pritaikyta jaunuoliui su negalia. Treneriai gali būti kūrybingi ir padėti mums dalyvauti savaip. Kiekvienas gali sportuoti!

Beveik visi vaikai, dalyvavę tikslinių grupių apklausoje, teigė, kad kiekvienas gali sportuoti: „Manau, kad sportuoti gali visi. Nebūtinais tais pačiais būdais, bet savaip...“. Tėvai ir specialistai taip pat pabrėžia, kad visi yra svarbūs. Kad jaunuoliai su negalia galėtų sportuoti, aplinka turėtų būti pritaikyta prie jų individualių poreikių, norų. Tai iš tiesų nėra taip sunku: „Visada galima pritaikyti, kad būtų įmanoma“.

Vienodos teisės ir lygybė

Lygios teisės ir galimybės reiškia, kad visi turime teisę sportuoti ir turėti pomėgių. „Visi esame lygūs ir visi esame skirtingi.“

Tėvai mato, kad jų vaikas su negalia neturi tokių pačių teisių ir galimybių kaip įgalūs vaikai, ir mano, kad tai reikia keisti. Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijoje teigiama, kad visi žmonės turi teisę į laisvalaikio veiklas. Tačiau lygios galimybės ir teisės jaunuoliams su negalia yra vis dar sunkiai pasiekiamos. Viena iš vaikų labai gražiai pasakė: „Visi esame lygūs ir visi esame skirtingi“. Kiekvienas esame unikali asmenybė ir tai mus daro lygius.

Pripažinti, kad kiekvienas yra unikalus

Tėvai ir treneriai mano, kad svarbu pripažinti, jog kiekvienas žmogus yra unikalus. Tai reiškia, kad pripažinę skirtumus žengsime pirmą žingsnį į atviresnę visuomenę.

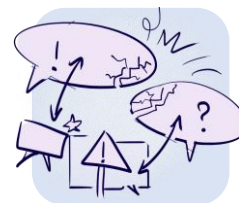
Tėvai ir specialistai teigia, kad kiekvienas žmogus, tiek turintis negalią, tiek jos neturintis, yra unikalus. Vaikų su negalia aplinkoje būtina pripažinti šiuos skirtumus ir unikalumą. Tai bus pirmas žingsnis link „kitokio ir atviresnio visuomenės mentaliteto“ ir sporto kultūros pokyčių.

Inkliuzija yra nenutrūkstantis procesas

Inkliuzija yra nenutrūkstantis procesas. Tai reiškia, kad maži žingsniai lemia didelius pokyčius. Turime ir toliau dirbti kartu. Tai kiekvieno atsakomybė!

Ir tėvai, ir specialistai suvokia inkliuziją sporte kaip daugiapakopį ir nuolatinį procesą. Maži žingsniai pirmyn lemia didelius pokyčius: „...tai buvo vykstantis, pereinamasis procesas“. Tai visų atsakomybė, kad kartu toliau dirbtume dėl inkliuzinio sporto ateities.

Terminologija (kalba) yra iššūkis

Tai nėra susiję su terminologija – inkliuzija sporte yra susijusi su pasirinkimu, galimybėmis ir priklausymu. Paklauskite, ko mums reikia, ką galime daryti ir kas mums patinka. Nes tik kartu sukursime įtraukesnį sportą!

Terminologija, susijusi su inkliuzija, kelia iššūkių sporto specialistams: „...tokie painūs terminai neturėtų kelti baimės“. Tačiau inkliuzija nėra susijusi su vien tik su terminais. Paklauskite pačių vaikų, ko jiems reikia, ką jie gali ir kas jiems patinka.